

Brussel, 11.10.2018
COM(2018) 686 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

Het jaarlijkse werkprogramma van de Unie voor Europese normalisatie voor 2019

{SWD(2018) 434 final}

1. Inleiding

Normen zijn onmisbare hulpmiddelen voor het naar behoren werken van de eengemaakte markt. Ze dragen bij aan een hogere economische groei door het wegnemen van barrières die verhinderen dat innovatieve, concurrerende producten en diensten op de markt komen en door het uitbreiden van de handel naar nieuwe markten. Normen zorgen voor een betere verenigbaarheid en kwaliteit en betere prestaties van producten en diensten. Ze bieden fabrikanten een stabiele basis voor investeringen in nieuwe technologieën en de digitalisering van processen. Daarnaast stellen normen fabrikanten in staat het proces van hun transitie naar koolstofarme energiebronnen in goede banen te leiden door in wereldwijde waardeketens deel te nemen en aan producten dienstcomponenten toe te voegen.

Door het ontwikkelen van synergieën binnen het Europees normalisatiesysteem kan het positieve effect van normalisatie, rekening houdend met de internationale dimensie ervan, worden gemaximaliseerd. Bij de ontwikkeling van deze synergieën moeten zowel het midden- en kleinbedrijf als startende bedrijven worden betrokken, waardoor de interne markt innovatiever en technologisch sterker wordt.

De Commissie streeft haar overkoepelende doelstelling van slimme, duurzame en inclusieve groei na door middel van in haar jaarlijkse werkprogramma's vastgelegde maatregelen. Europese normen spelen een belangrijke ondersteunende rol bij veel van deze maatregelen. Ze maken de uitvoering van toepasselijke wetgeving mogelijk door een vermoeden van overeenstemming met de essentiële eisen te scheppen. Bovendien maken normen interoperabiliteit tussen een aantal sectoren, zoals de ICT, mogelijk, waardoor de ontwikkeling van nieuwe technologieën, toepassingen en diensten mogelijk wordt en de Europese groei en concurrentie worden bevorderd.

Naast de geharmoniseerde normen die de Commissie formeel eist om een wetgevingshandeling te ondersteunen, bestaat er bovendien een hele reeks Europese normen en Europese normalisatieproducten van de Europese normalisatieorganisaties¹ (ENO's). Hoewel het opvolgen van deze normen formeel niet vereist is, zijn ze wel nodig om de uitvoering van beleid van de Commissie te ondersteunen. In het jaarlijkse werkprogramma van de Unie voor Europese normalisatie voor 2019 zijn een aantal van de belangrijkste beleidsterreinen vastgesteld die vanuit dit oogpunt relevant zijn: energie, circulaire economie, defensie, veiligheid, interne markt en digitale eengemaakte markt. Er worden strategische prioriteiten voor Europese normalisatie ter ondersteuning van de wetgeving en beleidslijnen van de Unie in uiteengezet. Het jaarlijkse werkprogramma van de Unie voor Europese normalisatie plaatst deze strategische prioriteiten bovendien in een bredere context van internationale samenwerking op het gebied van normalisatie.

¹ CEN (Europees Comité voor Normalisatie), CENELEC (Europees Comité voor Elektrotechnische Normalisatie) en ETSI (Europees Instituut voor Telecommunicatienormen).

Het Europees normalisatiesysteem is gebaseerd op een uniek systeem van bevoorrecht publiek-privaat partnerschap tussen de Commissie en de ENO's, waarin de bepalingen van Verordening (EU) nr. 1025/2012² tot uiting komen. Het jaarlijkse werkprogramma van de Unie voor Europese normalisatie voor 2019 bevat de uitgangspunten voor toekomstige ontwikkelingen van dit partnerschap, waaronder het belangrijke beginsel van inclusiviteit.

Sinds de goedkeuring van de Mededeling inzake Europese normen voor de 21e eeuw³, heeft de Commissie nauw met haar partners uit de industrie, overheidsinstanties, niet-gouvernementele organisaties en de academische wereld samengewerkt aan de uitvoering van in de mededeling voorgestelde initiatieven, waaronder een governancecyclus die de dialoog moet versterken met EU-medewetgevers en de ontwikkeling van het gezamenlijke initiatief inzake normalisatie⁴ (JIS). De werkzaamheden van het gezamenlijke initiatief inzake normalisatie zullen in 2019 worden afgerond, en in het jaarlijkse werkprogramma van de Unie voor Europese normalisatie worden aandachtsgebieden voor het laatste jaar van uitvoering ervan voorgesteld.

Dit werkprogramma is opgezet met de waardevolle inbreng van de in juni 2018 georganiseerde interinstitutionele dialoog. Daarbij werden hoge vertegenwoordigers uit de normalisatiegemeenschap, de industrie, de Commissie, het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's en andere Europese belanghebbenden op het gebied van normalisatie samengebracht.

Het evenement bood gelegenheid tot het uitwisselen van ideeën over strategische kwesties, het leveren van feedback op de normalisatie-initiatieven van de Commissie en het openlijk voeren van discussies over toekomstige beleidsprioriteiten en manieren om het Europees normalisatiesysteem te versterken. Tijdens de discussie kwam een breed scala aan onderwerpen aan bod, waaronder de algemene werking van het normalisatiesysteem, vragen over het bijbehorende governanceproces en de uitgangspunten voor de normalisatieprioriteiten van de EU, ook in een bredere internationale context. De bijdrage van het Europees onderwijssysteem aan de ondersteuning van nieuwe technologieën en het leveren van een nieuwe generatie deskundigen, werd als een zeer bijzonder aspect aangemerkt. Ook het multi-stakeholderplatform voor ICT-normalisatie⁵, een deskundigengroep, en het voortschrijdend plan voor ICT-normalisatie kregen lof als modellen voor coöperatieve planning en het betrekken van belanghebbenden.

De Commissie onderzoekt of deze opzet in de toekomst kan blijven bestaan en trekt belangrijke lessen uit deze discussie. De resultaten ervan zullen gebruikt worden voor de voortdurende prioritering van normalisatiewerkzaamheden en bijdragen tot het interne

² Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende Europese normalisatie.

³ COM(2018) 358.

⁴ C(2016) 3211.

⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/european-multi-stakeholder-platform-ict-standardisation>

denkproces en voorbereidende maatregelen voorafgaand aan het verslag over de uitvoering van Verordening (EU) nr. 1025/2012. Dit verslag moet door de Commissie worden opgesteld en worden voorgelegd aan het Europees Parlement en de Raad⁶.

2. Strategische prioriteiten voor Europese normalisatie ter ondersteuning van de wetgeving en beleidslijnen van de Unie⁷

2.1. Actie ter ondersteuning van de strategie voor een digitale eengemaakte markt

De beschikbaarheid van ICT-normen en technische specificaties, in het bijzonder om interoperabiliteit tussen producten, diensten en toestellen mogelijk te maken, is essentieel om alle voordelen van de digitale eengemaakte markt te kunnen benutten. De Commissie heeft in samenwerking met Europese en internationale normalisatieorganisaties en andere fora en consortia alsook met industriële en maatschappelijke belanghebbenden vooruitgang geboekt op alle in de mededeling betreffende normalisatieprioriteiten op ICT-gebied voor de digitale eengemaakte markt⁸ genoemde prioritaire gebieden, zoals vermeld in het verslag over de uitvoering van het normalisatiebeleid van de EU en de bijdrage van Europese normen aan het EU-beleid⁹.

De digitalisering wordt gestimuleerd door de noodzaak voor afzonderlijke bedrijfstakken om hun prestaties te verbeteren, maar ook door de verwachtingen van hun klanten en leveranciers. Daarom is het van belang bij het opstellen van ICT-normen niet alleen de verschaffers te betrekken, maar ook de begunstigden, waaronder kwetsbare groepen en minderheidsgroepen in de samenleving, zoals personen met een handicap. Normalisatiekwesties moeten tevens in EU-verband worden aangepakt om ervoor te zorgen dat rekening wordt gehouden met toepasselijke wetgeving, zoals de Europese regels voor gegevensbescherming.

De behoeften aan normalisatie ter ondersteuning van EU-beleid zijn beschreven in het jaarlijks bijgewerkte voortschrijdend plan voor ICT-normalisatie dat door de Commissie wordt gepubliceerd. In het voortschrijdend plan voor ICT-normalisatie¹⁰ van 2018 staan 170 maatregelen, die in vier thematische categorieën zijn onderverdeeld: essentiële factoren, maatschappelijke uitdagingen, innovatie voor de eengemaakte markt en duurzame groei.

Het scheppen van de juiste voorwaarden om digitale netwerken en diensten te laten groeien, is een van de drie pijlers onder de strategie voor de digitale eengemaakte markt. In 2019 richt de normalisatie zich daartoe op het internet der dingen, big data, blockchaintechnologie, coöperatieve intelligente vervoerssystemen en autonoom rijden, e-gezondheid, slimme steden, toegankelijkheid, e-overheid en kunstmatige intelligentie. Harmonisatie met

⁶ In overeenstemming met de in artikel 24, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1025/2012 vastgelegde verplichtingen.

⁷ Zie de maatregelen in het werkdocument bij deze mededeling.

⁸ COM(2016) 176.

⁹ COM(2018) 26 en SWD(2018) 15.

¹⁰ http://ec.europa.eu/growth/industry/policy/ict-standardisation_en#rolling_plan_ict_standardisation

betrekking tot 5G-bandbreedte en de beschikbaarheid van de wereldwijde 5G-normen tegen het einde van 2019, zoals in het 5G-actieplan is voorzien, zullen tot meer investeringen in 5G-netwerken en toepassingen leiden.

Cyberveiligheidseisen moeten een parallelle bescherming bieden tegen cyberaanvallen op de soft- en hardware die processen, systemen en apparatuur regelen. In haar voorstel voor de Europese verordening inzake cyberveiligheid¹¹ van 2017 stelde de Commissie voor om voor producten en diensten een Europees kader voor ICT-veiligheidscertificaten in het leven te roepen. Voor certificeringen wordt in dat geval gebruik gemaakt van normen en technische specificaties om de overeenstemming met gespecificeerde eisen betreffende cyberveiligheid vast te leggen en te beoordelen.

Blockchaintechnologie biedt ondersteuning voor een veilige en controleerbare gegevensopslag en vermindert de transactiekosten, waardoor online economische transacties in hoge mate traceerbaar en veilig worden. Omdat het systeem gebruik maakt van openbare en particuliere netwerken, is normalisatie nodig om verschillende configuraties van blockchaintechnologie met elkaar te kunnen laten werken. Op 1 februari 2018 heeft de Commissie het EU-blockchainwaarnemingscentrum en -forum ingesteld. De desbetreffende werkgroep Blockchainbeleid en randvoorwaarden zal zich onder meer bezighouden met kwesties op het gebied van technologische ontwikkelingen en ecosysteemontwikkelingen, zoals interoperabiliteit, waarvoor normalisatie oplossingen kan bieden. Daarnaast zal de werkgroep de eventuele behoeften op EU-niveau met betrekking tot de normalisatie van blockchaintechnologie in kaart brengen¹².

Kunstmatige intelligentie (KI) heeft een brede impact op economie en samenleving en beïnvloedt op vele manieren ons dagelijks leven. KI-producten en -diensten moeten marktrijp worden gemaakt en voldoen aan de veiligheidsnormen¹³. De Europese KI-alliantie moet daarbij als Europees referentieplatform dienen voor het nadenken en reflecteren over KI. De Commissie is bezig met het instellen van een deskundigengroep op hoog niveau, die moet dienen als stuurgroep voor de werkzaamheden van de Europese KI-alliantie en ondersteuning zal bieden bij de vaststelling van de behoeften aan normalisatie.

2.2. Acties ter ondersteuning van de energie-unie en het klimaat

Er zijn voor alle soorten voertuigen doelen voor de reductie van CO₂-emissies gesteld om de broeikasgasemissies in de vervoerssector terug te dringen en tegelijkertijd de concurrentie van de sector te waarborgen en brandstofbesparingen voor de consument te realiseren. Door

¹¹ COM(2017) 477.

¹² De Commissie houdt zich rechtstreeks bezig met normalisatie via samenwerking met technisch comité 307 van ISO, dat zich bezighoudt met blockchaintechnologie en gedistribueerde technologieën. Zij werkt eveneens samen met de focusgroep van CEN voor blockchaintechnologie en distributed-ledgertechnologie, die als eerste taak heeft een EU-witboek over normalisatie van blockchaintechnologie op te stellen. Daarnaast zal zij de eventuele behoeften op EU-niveau met betrekking tot de normalisatie van blockchaintechnologie in kaart brengen.

¹³ Zie voor bijzonderheden COM(2018) 237.

deze doelen kan ook de luchtkwaliteit van onze steden worden verbeterd, wat het milieu ten goede komt. Tegelijkertijd dagen zij de automobielenindustrie uit om manieren te vinden die tot een lager brandstofverbruik leiden. De Commissie heeft haar doelstellingen vastgesteld¹⁴ en wat normalisatie betreft moeten normen worden gesteld die de branche helpen bij het reduceren van CO₂, door innovatie te bevorderen en voertuigen efficiënter te maken (bijv. op het vlak van aerodynamica).

Als onderdeel van het derde mobiliteitspakket¹⁵ beoogt de voorgestelde Europese verordening inzake de etikettering van banden¹⁶ een bijdrage te leveren aan brandstofverbruik, veiligheid en geluidsemissies door klanten van betere informatie te voorzien bij de aanschaf van banden. Normen kunnen bijvoorbeeld bijdragen tot de ontwikkeling van geharmoniseerde prestatietests, bijvoorbeeld van prestaties op ijs, die op het etiket vermeld moeten worden om consumenten een completer beeld te geven van de prestaties van banden onder winterse omstandigheden. De voorgestelde verordening maakt ook de weg vrij voor de eventuele vermelding op het etiket van informatie over bandenslijtage. Bandenslijtage is de belangrijkste bron van vervuiling door microplastics, maar testmethoden ter ondersteuning van beleidsmaatregelen daarvoor ontbreken.

Tot slot kunnen normen bijdragen tot de vergroening van de scheepvaartsector door gebruik te maken van alternatieve brandstoffen (bijv. fossiel LNG, biomassa of power-to-gas-technologie, elektriciteit, waterstof) voor toepassingen op het water.

De Commissie is bezig de eisen inzake ecologisch ontwerp uit te breiden naar nieuwe categorieën van producten: pompen, toestellen voor lokale ruimteverwarming, toestellen voor lokale ruimteverwarming die vaste brandstoffen gebruiken, luchtverwarmingsproducten, koelingsproducten, koelers met hoge procestemperaturen en ventilatorluchtkoelers, luchtbehandeling en batterijen. De verwachting is dat normalisatie in de komende jaren voor de technische specificaties zal zorgen die nodig zijn om deze nieuwe eisen uit te voeren.

2.3. Actie ter ondersteuning van het actieplan voor de circulaire economie

Een veiliger verkeer, minder vervuilende voertuigen en meer geavanceerde technologische oplossingen ondersteunen het concurrentievermogen van de Europese industrie en bieden duidelijke voordelen voor de Europese burger. De Commissie heeft een strategisch actieplan¹⁷ opgesteld voor de ontwikkeling en productie van batterijen in Europa, dat gebaseerd is op de werkzaamheden van de Europese alliantie voor batterijen, de European Battery Alliance¹⁸. Dit plan beoogt met name maatregelen op het gebied van normalisatie om de mogelijkheid te onderzoeken of een genormaliseerde EU-levenscyclusanalyse voor

¹⁴ COM(2018) 284.

¹⁵ https://ec.europa.eu/transport/modes/road/news/2018-05-17-europe-on-the-move-3_en

¹⁶ COM(2018) 296.

¹⁷ Bijlage 2 bij COM(2018) 293.

¹⁸ De European Battery Alliance (EBA) is in oktober 2017 gelanceerd door vicevoorzitter Šefčovič: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_en

batterijen kan worden ontwikkeld. Bovendien kan aandacht worden geschonken aan de rol die ecologisch ontwerp kan spelen wat betreft duurzaam ontwerp van en gebruikseisen voor batterijen. In dit verband zal de mogelijke rol die Europese normen kunnen spelen bij het realiseren van een veilige en duurzame productie en het (her)gebruiken en recyclen van batterijen, worden onderzocht.

Wat kunststoffen betreft is een van de redenen van het beperkte gebruik van gerecyclede kunststoffen dat veel merken en fabrikanten vrezen dat met gerecyclede kunststoffen niet kan worden voldaan aan hun behoeften betreffende een betrouwbare toelevering in voldoende hoeveelheden van materialen van constante kwaliteit. Gelet op deze omstandigheid kan de ontwikkeling van kwaliteitsnormen voor gesorteerd kunststofafval en gerecyclede kunststoffen bijdragen aan een betere integratie van recyclingactiviteiten in de kunststofwaardeketen. Na de vaststelling van de behoeften aan normalisatie¹⁹ zal de Commissie een voorstel doen voor de ontwikkeling van normen die de procedurele en infrastructurele kwesties met betrekking tot recycling aanpakken. Bovendien wordt in de Europese strategie voor kunststoffen in een circulaire economie de aandacht gevestigd op de behoefte om methoden te ontwikkelen waarmee het verlies van microplastics uit onder andere textiele materialen kan worden geanalyseerd. Voor de normalisatie-instellingen is in 2019 een taak weggelegd om zich bezig te houden met testmethoden die worden bepleit in een bedrijfstakoverkoepelende overeenkomst²⁰ om het vrijkomen van microplastics bij het wassen van synthetisch textiel te analyseren.

In haar recent voorstel voor een richtlijn om de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu te verminderen²¹ stelt de Commissie voor om het in de handel brengen van drankverpakkingen alleen toe te staan als de doppen en deksels aan de verpakkingen zijn bevestigd, aangezien doppen en deksels bij de meest gevonden artikelen horen. Om de goede werking van de interne markt na de inwerkingtreding van de richtlijn te verzekeren heeft de Commissie ook de ontwikkeling van een geharmoniseerde norm voorgesteld, wat zowel door de Raad als door het Europees Parlement als cruciaal wordt beschouwd.

2.4. Actie ter ondersteuning van een diepere, billijkere interne markt met een versterkte industriële basis

Normalisatie is een belangrijke vereiste voor een diepere, billijkere interne markt. De ontwikkeling van essentiële technische normen is van groot belang om de interoperabiliteit van de verschillende systemen te waarborgen en kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan het gebruik van innovatieve oplossingen. In het onlangs aangenomen mobiliteitspakket, dat de vervoerssector helpt om een concurrerende en maatschappelijk billijke transitie naar schone energie en digitalisering te maken, worden een aantal initiatieven uiteengezet. Platooning van

¹⁹ Resultaten van de onlangs uitgevoerde "aanvullende en voorbereidende maatregelen inzake duurzame chemische stoffen" volgens subsidieovereenkomst CEN/000/2017-05 Duurzame chemische stoffen.

²⁰ De overeenkomst is ondertekend door vijf brancheorganisaties: AISE, CIRFS, EOG, EURATEX en FESI.

²¹ COM(2018) 340.

voertuigen maakt het bijvoorbeeld mogelijk om een groep zelfrijdende voertuigen veilig te laten rijden door gebruik te maken van intercommunicatieve, intelligente, geautomatiseerde besturingssystemen. In dat geval regelt het voorop rijdende voertuig de snelheid en de rijrichting van alle andere voertuigen. Deze technologie vormt een veelbelovende oplossing voor veiligere wegen en een efficiënter vervoer. Normalisatie moet de uitvoering van de voorgestelde EU-verordening²² ondersteunen door te voorzien in technische specificaties waardoor aan de behoeften op het gebied van interconnectie en interoperabiliteit van het systeem wordt voldaan. Parallel hieraan zal de Commissie zich buigen over de kwesties met betrekking tot de bandbreedte²³ ter ondersteuning van radiotoegangstechnologieën voor verbonden en geautomatiseerde mobiliteit in de 5,9 GHz-bandbreedte.

Om veilige rijomstandigheden op het grondgebied van de EU te waarborgen, moet er overeenstemming bestaan tussen het ontwerp, de bouw en het beheer van de weginfrastructuur. Normen kunnen de harmonisatie en de uitwisseling van kennis tussen lidstaten inzake nageleefde procedures en eisen bevorderen.

Bovendien zal met het oog op een verbeterde veiligheid, het wegnemen van technische belemmeringen en de snelle toepassing van innovatie de nadruk blijven liggen op de vaststelling van nieuwe technische specificaties voor interoperabiliteit in de infrastructuur van het spoorwegnet en subsystemen van rollend materieel.

Met de voltooiing van het kernnetwerk en de corridors van het trans-Europees vervoersnet (TEN-T) zal de vervoerscapaciteit in de interne markt toenemen zonder dat de CO₂-emissies toenemen. Normalisatie kan bijdragen tot oplossingen om de interoperabiliteit en de communicatie tussen de elektronische systemen van het netwerk te waarborgen.

In combinatie met elektronische facturering zal elektronische informatie over vrachtvervoer de logistieke sector efficiënter maken. Met betrekking tot elektronische informatie over vrachtvervoer moeten normen de uitwerking van een uniforme aanpak van de aanvaarding van elektronische documenten gemakkelijker maken.

De Commissie zal ook verzoeken om een actualisering van de normen die nodig zijn voor het inspecteren en testen van gevaarlijke stoffen die in de lidstaten worden vervoerd.

2.5. Actie ter ondersteuning van het Europees defensieactieplan

De Europese defensiemarkt lijdt onder versnippering en onvoldoende industriële samenwerking. Daarom bestaat een van de drie in het defensieactieplan²⁴ aangekondigde maatregelen in het tot stand brengen van een open en concurrerende eengemaakte Europese markt voor defensie. Europese normalisatie is succesvol gebleken in het ondersteunen van openheid en concurrentie in de interne markt. De Commissie heeft het Europees

²² COM(2018) 286.

²³ Zie voor bijzonderheden COM(2018) 283.

²⁴ COM(2016) 950.

Defensieagentschap voorgesteld om samen met de ENO's een begin te maken met de ontwikkeling van een actieplan voor normalisatie op het gebied van defensie.

2.6. Actie ter ondersteuning van de ruimtevaartindustrie in Europa

De in 2017 aangevangen exploitatiefase van het Galileo-systeem dient in 2020 uit te monden in de voltooiing van de uitrol ervan. Dit betekent dat het ruimtesegment tegen die tijd volledig zal zijn uitgerold en alle diensten volledig operationeel zijn. De Commissie heeft het Europees GNSS-Agentschap voorgesteld om samen met de ENO's een begin te maken met de ontwikkeling van een actieplan voor normalisatie op dit gebied.

2.7. Actie ter ondersteuning van de Europese veiligheidsagenda

Om het hoofd te kunnen bieden aan de nieuwe veiligheidsuitdagingen, financiert de EU onderzoeksactiviteiten om de veiligheidstechnologieën op Europees niveau te bevorderen. De veiligheids- en beveiligingssector in de EU heeft een voldoende sterke basis om de benodigde oplossingen te bedenken. Deze sector moet echter wel afrekenen met de bestaande versnippering, willen de door de EU gefinancierde onderzoeksresultaten op brede schaal worden gebruikt. Normen kunnen deze kloof dichten. Ze kunnen schaalvoordelen bieden en de informatieasymmetrie tussen vraag en aanbod verkleinen door grensoverschrijdende transacties.

3. Internationale samenwerking

Het ondersteunen van de concurrentiepositie van de Europese industrie in de wereldwijde waardeketen en het versterken van haar aanwezigheid op internationale markten zijn essentiële voorwaarden voor het scheppen van werkgelegenheid en groei in Europa, met name gezien de snelle veranderingen in het internationale handelsbeleid²⁵.

Deze doelstellingen kunnen hoofdzakelijk worden verwezenlijkt door een zo groot mogelijke samenhang te creëren tussen internationale en Europese normen en door het algemene gebruik van Europese en/of internationale normen buiten de EU te bevorderen.

In 2019 zal de Commissie haar beleidsdialoog met internationale normalisatie-instellingen intensiveren en haar deelname in relevante internationale fora voortzetten²⁶. De Commissie zal ook contacten onderhouden met internationale normalisatie-instellingen zoals ISO, IEC, JTC1 en ITU-T en in voorkomend geval met hun technische comités.

²⁵ De gevolgen van de veranderende internationale dynamiek voor de betrokkenheid van de Commissie bij het beleid (bijv. industriebeleid), behoorden tot de onderwerpen van de interinstitutionele dialoog over normalisatie in juni 2018.

²⁶ Zoals de Wereldhandelsorganisatie en comités van de Verenigde Naties.

De Commissie zal bij het onderhandelen over en het uitwerken en uitvoeren van verschillende internationale beleidsmaatregelen, zoals vrijhandelsovereenkomsten²⁷, de associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne²⁸, het Oostelijk Partnerschap²⁹, het hernieuwd partnerschap tussen de EU en Afrika³⁰ en het connectiviteitsproces tussen Europa en Azië³¹, ook Europese normalisatie bevorderen en een bijdrage leveren aan hoofdstukken over technische handelsbelemmeringen.

De Commissie zal een dialoog met de Verenigde Staten aanknopen om de handel te versoepelen, bureaucratische obstakels te verminderen en de kosten te verlagen³².

Tegelijkertijd zal de Commissie de continuïteit van in het oog springende projecten waarborgen, zoals de nu in China en India lopende programma's voor gedetacheerde Europese normalisatiedeskundigen, de webgebaseerde normalisatieplatforms met China³³ en de projecten op het gebied van internationale samenwerking voor ICT-normalisatie³⁴. De algemene doelstelling van dergelijke maatregelen is het Europees normalisatiesysteem te presenteren als een aantrekkelijk alternatief voor andere regionale of nationale normalisatieregelingen, normalisatierelevante inlichtingen te verstrekken en bilaterale samenwerking inzake normalisatiekwesies te vergemakkelijken.

Bovendien ondersteunen de maatregelen Europese bedrijven die vanwege normalisatiekwesies problemen ondervinden om toegang te verkrijgen tot niet-EU-markten. De Commissie is voornemens het nu in India lopende project te verlengen van medio 2019 tot 2022. De Commissie ondersteunt de organisatie van bijeenkomsten in het kader van het 3rd Generation Partnership Project (3GPP) in Europa om de actieve deelname van een breed scala aan Europese afgevaardigden, zoals belangrijke industriële spelers, waaronder het midden- en kleinbedrijf, vertegenwoordigers uit de academische wereld en onderzoeksinstellingen, te bevorderen.

4. Publiek-private samenwerking

4.1. Beheer

Een tijdige levering van hoogwaardige normen vraagt om voortdurende samenwerking en het opbouwen van vertrouwen tussen de publieke en private zijde van het Europees partnerschap voor normalisatie.

²⁷ <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/negotiations-and-agreements/>

²⁸ PB L 161 van 29.5.2014, blz. 3.

²⁹ Het Oostelijk Partnerschap (EaP) is een gezamenlijk initiatief van de EU, haar lidstaten en zes Oost-Europese partners: Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Georgië, Moldavië en Oekraïne.

³⁰ COM(2017) 763 final.

³¹ JOIN(2018) 31.

³² http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-18-4687_nl.htm

³³ <https://webgate.ec.europa.eu/cesip/>

³⁴ www.indico-ictstandards.eu; www.standict.eu

Beide zijden moeten met name bijzondere aandacht schenken aan de kwaliteit van de geharmoniseerde normen, die tot een vermoeden van conformiteit leiden. Dergelijke normen moeten voldoen aan de recente jurisprudentie op dit gebied, de verordening betreffende Europese normalisatie en de wettelijke voorschriften van de sectorale wetgeving waarop zij betrekking hebben. Naar aanleiding van die recente rechtspraak zal de Commissie haar procedures blijven herbeoordelen en met belanghebbenden delen via het in 2016 gelanceerde gezamenlijke initiatief inzake normalisatie en het actieplan voor bekendmaking van geharmoniseerde normen, dat in 2017 werd opgesteld door de Commissie en de ENO's³⁵. De ENO's wordt verzocht de hoogste prioriteit te geven aan de niet-bekendgemaakte geharmoniseerde normen om te voldoen aan de hoge kwaliteit van normen die de markt en de wetgever vereisen en om een tijdige bekendmaking in het PBEU te verzekeren.

Voor de uitvoering van dat actieplan zal de Commissie zich in 2019 richten op verdere consolidatie van het nieuwe systeem van consultants voor geharmoniseerde normen, dat in 2018 werd ingevoerd. Dit systeem is opgezet om de kwaliteit van ontwerpen van geharmoniseerde normen en hun overeenstemming met de toepasselijke wetgeving en het beleid van de Unie te controleren en te beoordelen.

De Commissie blijft het governanceproces door middel van regelmatige gestructureerde dialogen met de ENO's ondersteunen. Gebleken is dat dit een nuttig kader is om obstakels vroegtijdig weg te nemen en overeengekomen maatregelen daadwerkelijk uit te voeren.

4.2. Inclusiviteit

De Commissie herhaalt haar uitnodiging aan de ENO's, nationale normalisatie-instellingen³⁶ en de in bijlage III bedoelde organisaties (SBS, ANEC, EVV en ECOS)³⁷ om zich verder te blijven inzetten voor de deelname van belanghebbenden en hun samenwerking te intensiveren, zo nodig door hun interne regels en procedures aan te passen.

De Commissie wil aantonen dat inclusiviteit een gunstige invloed heeft op de kwaliteit van Europese normalisatie en dat daardoor nieuwe producten kunnen worden gerealiseerd waarmee het concurrentievermogen van het bedrijfsleven kan worden verbeterd, terwijl tevens rekening wordt gehouden met de behoeften van kleine bedrijven en het maatschappelijk middenveld. Daarom zal de Commissie SBS, dat het kleinbedrijf in Europa op het gebied van normalisatie vertegenwoordigt, verzoeken concrete voorbeelden aan te dragen van hoe deelname van het midden- en kleinbedrijf aan normalisatie meerwaarde oplevert door een groter concurrentievermogen. Tegelijkertijd moeten de organisaties die op het gebied van normalisatie de milieubelangen en de belangen van consumenten en werknemers behartigen (ANEC, EVV en ECOS) voorbeelden aandragen van hoe hun betrokkenheid bij normalisatie ten goede komt aan de samenleving als geheel. Met dergelijke

³⁵ Zie actieplan in SWD(2018) 15.

³⁶ Nationale normalisatie-instellingen in de zin van artikel 2 van Verordening (EU) nr. 1025/2012.

³⁷ [Small Business Standards](#), [Normalisatie: de stem van de Europese consument](#), [Europees Verbond van Vakverenigingen](#) en [Europese Burgerorganisatie voor normalisatie op milieugebied](#).

voorbeelden kunnen ijkpunten en beste praktijken worden vastgesteld die door andere organisaties kunnen worden gevolgd.

Daarnaast zou het zinvol zijn als de in bijlage III bedoelde organisaties duidelijker zouden aangeven welke band zij hebben met hun achterban in verschillende lidstaten. Voor hun nationale leden is het belangrijk inzicht te krijgen in de voordelen van betrokkenheid bij Europese normalisatie voor de in bijlage III bedoelde organisaties, wat de legitimiteit van deze organisaties zou bevorderen.

De ENO's moeten ook gevallen melden waarin de deelname van ondervertegenwoordigde belanghebbenden, met name de in bijlage III bedoelde organisaties, voordelen heeft opgeleverd voor het Europese normalisatiesysteem en de wijze waarop dit werkt.

De Commissie zal inclusiviteit en daarmee verband houdende uitdagingen in haar bilaterale dialoog met de Internationale Organisatie voor Normalisatie (ISO) en de Internationale Elektrotechnische Commissie (IEC) onder de aandacht blijven brengen.

4.3. Evaluatie van de verordening

In artikel 24, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1025/2012 betreffende Europese normalisatie is bepaald dat de Commissie uiterlijk op 31 december 2015, en vervolgens om de vijf jaar, bij het Europees Parlement en de Raad een verslag over de uitvoering van deze verordening indient.

In dat kader zal de Commissie in 2019 een onafhankelijke beoordeling van het Europese normalisatiesysteem uitvoeren om het functioneren ervan te evalueren. Deze onafhankelijke beoordeling bouwt voort op de resultaten van het gezamenlijke initiatief inzake normalisatie en eventueel op de uitkomst van de studie naar de gevolgen van normalisatie.

4.4. Financiering van Europese normalisatie

De huidige partnerschapsovereenkomsten met CEN, CENELEC en ETSI, die het wettelijk kader vormen voor de Uniefinanciering van Europese normalisatie, loopt af in december 2020. Om de administratieve belasting voor de Europese normalisatieorganisaties te verminderen en alle nationale normalisatie-instellingen de mogelijkheid te bieden deel te nemen aan de ontwikkeling van normen, zal de Commissie zich buigen over potentiële nieuwe maatregelen om de financiering van de Europese normalisatie te vereenvoudigen door het gebruik van vaste bedragen mogelijk te maken voor alle vormen van subsidies. Om de schalen van eenheidskosten en vaste bedragen te kunnen berekenen, zal de Commissie de ENO's verzoeken hun methode, statistieken en controlecertificaten in te dienen.

Met het oog op de volgende partnerschapsovereenkomsten die het tijdschema van het volgende meerjarig financieel kader (MFF 2021-2027) volgen, zal de Commissie, samen met ENO's en de in bijlage III bedoelde organisaties, bovendien naar wegen zoeken hoe

bijgewerkte kernprestatie-indicatoren (KPI's) en de uitvoering ervan voor hun respectieve activiteiten optimaal kunnen worden gedefinieerd. De onderhandelingen over de volgende partnerschapsovereenkomsten zullen in 2019 starten.

5. Resultaten van het gezamenlijk initiatief inzake normalisatie (JIS)

Het gezamenlijk initiatief inzake normalisatie gaat te werk volgens een gemeenschappelijke visie op normalisatie die gebaseerd is op onderling overeengekomen beginselen. Sinds de ondertekening van het initiatief in juni 2016 werd het beheerd door belanghebbenden en mogelijk gemaakt door de Commissie. In beginsel zullen de werkzaamheden van het initiatief in 2019 worden beëindigd. In het licht hiervan zullen de ingediende resultaten door de Commissie worden geanalyseerd. Deze vallen in drie categorieën uiteen:

1. Bewustmaking, onderwijs en goed begrip met betrekking tot het Europese normalisatiesysteem.
2. Coördinatie, samenwerking, transparantie en inclusiviteit.
3. Concurrentievermogen en de internationale dimensie.

5.1. Studie naar de economische en maatschappelijke gevolgen van normalisatie

Normen spelen een vitale, zij het soms onzichtbare, rol in de ondersteuning van economische groei doordat zij de productiviteit, het concurrentievermogen, de innovatie en het maatschappelijk welzijn stimuleren. Ook zijn de gevolgen van normen binnen ondernemingen en hun toeleveringsketens minder bekend. Hetzelfde geldt voor de publieke sector, die zich niet altijd bewust is van en op de hoogte is van de gevolgen van het gebruik van normen in overheidsbeleid.

Op uitnodiging van de Raad en in overeenstemming met het gezamenlijke initiatief inzake normalisatie is de Commissie daarom bezig een studie voor te bereiden naar de economische en maatschappelijke gevolgen van normalisatie in de EU. De aanbestedingsprocedure, die voorafgaat aan de lancering van de studie, is gepland voor 2018 en wordt ondersteund door een haalbaarheidsstudie waarmee in 2017 is begonnen.